

sikkert, maaske endda i højere Grad, end Tilfældet er for Øjeblikket, komme Vanskeligheder for Landbruget; ikke blot de, der har købt for dyrt — dem kan ingen i den Forstand tage Hensyn til —, men ogsaa de, der har drevet deres Virksomhed normalt, og som har haft deres Ejendom til gammel Pris, vil blive udsat for saadanne Vanskeligheder, at mange af dem maaske kommer til at gaa fra Hus og Hjem. Derfor har jeg her gerne villet imødegaa Talen om, at Landbruget var det første Erhverv, der blev fyldt med Penge, og at Landbruget fremfor andre Erhverv har haft Udbytte af Krigen, saaledes at det skulde staa bedre end andre Erhverv.

Saa var det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds inde paa at tale om Tariffer og Lønninger, idet han mindede om, at der var en Periode, da Arbejdsgiverorganisationerne, naar Arbejderorganisationerne kom til dem og forlangte højere Løn, sagde: Det kan vi ikke give; men saa gik de hjem, og saa gav de Arbejderne det, de vilde have. Jeg giver det ærede Medlem Ret i, at saaledes var Forholdet. Der var maaske endda Arbejdsgivere her i Landet, der i en vis Tid gav Arbejderne næsten mere, end de forlangte; der var en Periode, da Arbejdsgiverne eller visse Arbejdsgivere — det er ikke Arbejdsgiverforeningen, jeg her taler om, thi Arbejdsgiverforeningen og Arbejderorganisationerne var i og for sig enige om, at Tarifferne skulde overholdes — af rent Profitjageri overbød hinanden. Blandt disse Virksomheder gik — det er alle bekendt — „Nielsen og Winther“ i Spidsen. Der var mange, mange andre. Saa siger jeg: Hvad betyder dette? Men det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds kom slet ikke ind paa, hvad Betydning det havde, at der har været en Tid, da Arbejdsgiverne overbød hinanden og bød Arbejderne mere, end de forlangte. For ellers hører man til daglig den Tale, at Arbejdsgiverne er fedtede og ikke vil give Arbejderne Løn nok, og det skulde være af rent egoistiske Interesser. Men hvis Arbejdsgiverne skulde se udelukkende paa deres egne Interesser, vilde det ikke falde sammen med deres egne Interesser at give en lav Arbejds løn. Tværtimod, hvis de kunde beregne deres Fortjeneste efter Arbejds lønnens Størrelse, skulde det egentlig ligge i deres Interesse at faa den saa stor som muligt. Naar de modsætter sig for store Spring paa dette Omraade, gør de det saa at sige paa Fagets Vegne og derigennem ogsaa paa Samfundets, fordi de har gjort den Erfaring, at naar en Vare

stiger for stærkt, falder Afsætningen, saa holder Køberne sig tilbage. Og naar den Regulator, som Arbejdsgiverne under normale Forhold danner med Hensyn til Lønningen, svigtede i en vis Periode under Krigen, var det, fordi vi den Gang havde den underlige Tid, da alle vilde have Arbejde udført, og ingen spurgte om Prisen. Da satte Arbejdsgiverne sig altsaa ud over Overenskomsterne.

Der kom en anden Periode, Perioden 1920—21, da vi saa den modsatte Bevægelse gøre sig gældende, da Prisfaldet kom, og da Arbejds lønningerne ikke kunde falde saa hurtigt, som Prisfaldet egentlig forudsatte. Da saa vi, at Tarifferne blev staaende, paa samme Maade i Nedgangstiderne som i Opgangstiderne; hverken Mestre eller Svende, hverken Arbejdsgivere eller Arbejdere turde røre dem, de var ukrænkelige. Men da skete det, at de, der ikke kunde faa Arbejde hos Mestre, hos Arbejdsgivere, de gav sig til at drive selvstændig Virksomhed, og vi saa den Gang Skræddersvende i Massevis sidde her inde i København og avertere med, at de syede Klæder til en lavere Pris end den Løn, de skulde have, hvis de arbejdede hos en Mester; og vi saa Cigarmagere sidde hjemme og rulle Cigarer til en lavere Pris end den Løn, de kunde faa, hvis de havde arbejdet hos en Mester. Det, der sker, er altsaa dette — hvad jeg gerne vil have Lov til at fremhæve her —, at Tarifferne holder i og for sig nok tilsyneladende, men at Prisfald og Prisforhøjelser, hver for sig og hver til sin Tid, baner sig Vej praktisk talt udenom alle Tariffer, udenom alle Overenskomster.

Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds udtalte, at han ikke vilde sige noget slem om de handlende, han vilde blot sige den ene Ting, at de handlendes Interesser er i Strid med Industriens og Arbejdernes Interesser. Det ærede Medlem gav ikke nogen nærmere Begrundelse af denne Bemærkning eller Paastand, og da det ærede Medlem er forhindret i at være til Stede her i Dag, faar vi den altsaa heller ikke nu. Uden at komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal vil jeg dog sige, at jeg forstaar slet ikke den Tale, at Handelens Interesser skulde være i Strid med Industriens og Arbejdernes. Jeg ved meget vel, der er den Forskel paa Handel og Industri, at Handelen kan ligestilles med Landbruget, idet Handelens Aand er Frihed, medens der i de andre store Erhverv, Søfart og Industri, maa være en vis Tvang, der grunder sig paa visse Overenskomster. Men hvis det skulde være rigtigt, at Handelen er i Strid med